

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Füzetős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Császár József.	Egyesedő ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Magyarországi: Negyedévre	5 korona.			
Magyarországi: Évesre	18 "			
Magyarországi: Negyedévre	5 "			
Magyarországi: Évesre	20 "			

A Lajtán tul.

— július 24.

Vajon mi történik a szomszéd Ausztriában? Érdemes egy tekintet vetni a Lajtán tul, mert az osztrák politikai viszonyok alakulása nemcsak megszivleendő tanulságokat rejt magában a mi számunkra is, de egyúttal elsőrangú kérdés is reánk nézve éppen e pillanatban, amikor az egyértelmű intézendő kérdések egész sorozata van függőben.

Bajos volna azt állítani, hogy Ausztria politikai viszonyai a legutolsó időben javultak volna. Ha pedig nem javultak, úgy már ez egyetlen tény következtében rosszabbodtak is. Mert a stagnáció, a holt ponton való megrekedés, az állami életben már magát a visszatejlődést jelenti.

A helyzet ma Ausztriában ugyanaz, a mi volt évek hosszú során. A német és a cseh nemzet ádáz gyűlölettel áll szemben egymással. A csehek követelik a belső hivatali cseh nyelvet, a Morvarországban felállítandó második cseh tannyelvű tudományegyetemet, E követelések teljesítése előtt a politika megfeneklett szekerét tovább engedni nem hajlandók és a reichsrath munkaképességét egyelőre helyreállítani teljes képtelenség. Evvel szemben a németiség éppen olyan rideg merevséggel ragaszkodik a maga álláspontjához. A csehek követeléseinek teljesítése esetén haladéktalanul ökmennék át az obstrukcióba.

Ime az osztrák politikai helyzet és Körber ur? Ez a nagyesszű politikus szinte jól érzi magát ebben

az állapotban, mert ez a helyzet, melyben ő tulajdonképen nélkülözhetetlen. Ausztriában minden inog, csak egy szilárd: a Körber ur pozíciója. Igaz a parlamentben helyzete mind nehezebb lesz. A csehek már alapssan megunták az ő „szenvedély nélkül való állhatatosságnak“ nevezett politikáját, valójában mitsem várnak már Körber urtól s így a cseh politika legelső törekvése ma már Körber megbuktatása. Am ez az ellenszenv az osztrák kormányelnök pozíciójának nem igen árthat, miután Ausztriában a parlament megszűnt az alkotmányos élet faktora lenni, megszűnt az alkotmányos hatalma is és Körber ur legkisebb baja a megingott parlamenti pozíciója.

A legközelebbi jövő főkérdése az ő részére is a Magyarországgal egyetértőleg megoldandó tárgyak gyakorlati keresztülvite e. Nem lehet állítani, hogy e kérdésekben, a kiegyezés, a külföldi szerződések keresztülvitele tekintetében valamely érdekellentét volna a két állam között. Magyarországnak is, Ausztriának nagy érdeke, hogy a gazdasági élet terén végre-valahára az állandóság helyreálljon. Éppen ezért a két kormányelnök bizonyára vállvetett buzgósággal keresi az annyira óhajtott megoldást.

A probléma bizonyára nem tartozik a könnyebbek közé, mert minden megoldásnak azon a feltevésen kell alapulnia, hogy a gazdasági kérdések megoldásában a reichsrath közreműködésére számítani nem is lehet. De hogyan lehessen megkötni a kiegyezést a parlamentáris ut mellőzésével?

Tisza István grófnak semmi oka

nincs a vámközösséget, mely az ország érdekében van, feláldozni az által, hogy a kérdések megoldása tekintetében valamely rideg és merev álláspontra helyezkedik. Ellenkezőleg, nekik is érdekünk keresni azt a megoldást, mely az eddigi alapon biztosítja az állandóságot gazdasági életünknek. A magyar kormányelnök nyilatkozatai eléggé megnyugtatók arra nézve, hogy a magyar kormány e kérdéseket ebben a szellemben fogja fel. Első sorban is hangoztatta Tisza gróf, hogy a kormány kezét semmilyen irányban megkötni nem hajlandó, a mivel beígazolta azt, hogy a megoldást szélesebb területen keresik. A mikor pedig nemrégiben azt is hozzátette, hogy a kiegyezés parlamenti elintézése és a 14. §-sal való életbeléptetésén kívül még számos más eshetőség is képzelhető, a magyar miniszterelnök azt engedte sejteni, hogy egy célhoz vezető, konkrét megoldás terve már lebeg is szemé előtt a két államférfiúnak. Nem lepne meg bennünket, ha augusztus havában az ischli királyi lakban e tárgyról fontos tanácskozás esnék.

ORSZÁGGYŰLES.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 23.

A költségvetés tárgyalását folytatták ma. Ezt megelőzően harmadszor való olvasásban elfogadták a civillista felemeléséről szóló törvényjavaslatot, a mely ilyenformán a főrendiház elé kerül, de majd csak a költségvetéssel kapcsolatosan.

A tavaszi és nyári

idényre selyemkelme, bársony,

csipke és szalag szükségletei

vásárolja

Szénássy, Hoffmann

és társa

selyemáruházában

Budapest IV. Bécsi-utca 4 szám.

A legnagyobb választék mindenféle selyemárúkbán. Az idény összes újdonságai folyton raktáron vannak. Szabott árak, túlkövetelés kizárva. Minták vidékre kívánatra bementve küldetnek.

A házban egyébként unott a hangulat. Csak nagy nehezen verődtek össze a honatyák, úgy hogy az akadémikus félóra jóval elmult, a mikor Feilitich Artur báró az ülést megnyitotta. A kormányt Tisza István gróf kormányelnök képviseli csupán.

Szombat van és így felolvasták az interpellációs és indítvány könyveket. Bedőházy János jegyzett be kérdést a honvédelmi miniszterhez.

A civilista felemeléséről szóló törvényjavaslatot fogadták el ezután harmadszor való olvasásban.

Az 1904. évi állami költségvetés füzetében foglalt tételek részletes tárgyalására tértek át.

A közös államadósság tétele következett.

Komjáthy Béla a Kossuth-párt nevében szólalt fel. Mielőtt azonban a tárgyhöz szóla, visszautasítja, még pedig megvetéssel utasítja vissza a néppárt hivatalos közlönyének az Alkotmány-nak a Kossuth-párt ellen szórt hazug védjait. (Helyeslés a jobboldalon és a Kossuth-párton.)

Majd a tárgyra tért át és a közös államadósságok kérdését fejtegeti. A kérdés rendezetlenségének az a magyarázata, hogy a közös államadósságról szóló magyar törvény nem egyezik a megfelelő osztrák törvényvel.

Mezőssy Béla: Minden fontos kérdésnél úgy van!

Komjáthy Béla: Fájdalom, úgy van! A közös államadósságok magyar rész-konzertálásához föltétlen jogunk van és azért az osztrákok semmi rekompenciát nem követelhetnek. Figyelmébe ajánlja a kormánynak a kérdés rendezését, mert a konvertálásuk még tovább való elodázásából az országnak óriási kára származik.

A tételt megszavazzák és minden további vita nélkül tudomásul vették a

jüggő államadósság ellenzésére kiküldött országos bizottság jelentését is.

Rakovszky István személyes kérdésben utal Komjáthy-nak a néppártra mondott kijelentéseire. Az Alkotmány nem hivatalos lapja a néppártnak, de egyébként is visszautasítja a megrovást.

Komjáthy Béla: Azt válaszolom erre, hogy nem válaszolok.

A czab. oszt. magy. államvasutársaságtól felvett 10,000,000 korona előleg törlesztetlen részének visszafizetéséről szóló törvényjavaslatra került a sor.

Kammerer Ernő előadó elfogadásra ajánlja.

Vita nélkül megszavazzák.

A Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségleteiről szóló tételről.

Komjáthy Béla szól hozzá. Foglalkozik Kovecevic horvát képviselő mult-kori beszédével. Sokáig tanulmányozta a horvát kiegyezést és az a meggyőződése, hogy az 1868. évi XXX. törvény a mi részünkről az óvatosság és előrelátás nagy hiányával jött létre. A kiegyezésben az a horvát felfogás győzött, mely ellentétben van a magyar állameszmével. Meggondolatlanul nagyvlelkűek voltunk és csak a testvéri szeretet vezetett bennünket, a melyet azonban a horvátok nem viszonzottak.

Héderváry gróf miniszter és Kovacevics személyes kérdésben reflektáltak Komjáthy kijelentéseire, mire a Ház a tételt elfogadja.

Az ülés végén

Hieronymi miniszter válaszolt több régi interpellációra. A válaszokat a ház többsége tudomásul vette.

Egyről-másról.

— Budapesti levelezőnkől. —

Irta: Lux Terka.

Budapest, július 23.

A negyven fokos kánikulának rémes szenzációi vannak: Örült férj, aki megöli ifju feleségét, eltűnt család, anya három gyerekeivel, aki fut, fut a nyomor elől és aki éhség problémáját, amelyet megoldani az emberek feladata, az öreg, hallgatag, minden nyomoruságot ismerő Duna vize old meg.

Az ember már szinte irtózva veszi kezébe az ujságot, és a lelke fáj a kínosabbnál kínosabb hírek olvasására. Ha nekem nem volna a kenyerem, egy esztendőre legalább, szívesen lemondanék az ujságolvasásról.

Valamere, a világnak egy kis sarkába elbujni és elfeledkezni az életről, a kegyetlenségekről, bűnökről és szerencsétlenségről és nem ismerni egyebet: csak az eget és a földet. Azt hiszem, nagyon sok embernek vágya volna ez. Kirohanni a megbomlott idegü világ halláshörgése, jajgatása, kacagása és csinarattája közül. Nem olvasni arról, hogy van egy kicsi ország, amelynek földrajzi fekvése szép, földje jó, de az ember kevés benne és abból a kevés emberből is annyi a beteg elméjü, hogy az országnak nincs hozzá elég tébolydája.

Sőt az a szép kis ország olyan ország, hogy még az egészséges elméjü emberek is másként tesznek — vesznek, gondolkoznak, mint a nagy, gazdag és kultur országok emberei. Itt minden második ember nem az, akinek kellene lenni, ez az ország a pályatévészettek országa az elégedetlenkedők, az életunottaké. Ebben az országban télen, nyáron és mindig annyi az öngyilkos, a magával meghasonlott lélek, hogy elég volna egy háromszor ekkora országnak is.

A feltétel.

Irta: Jean Iullien.

Boisselier Albert, a jogtugós és szociológus, mindenféle ismert személyiség, a mi korunk legkiválóbb intelligenciáinak egyike, a hogy az ujságok elneveztek. . . Méltóságokhoz és tiszteséghez melyekhez többnyire a protekció segíti az embert, érdemnél fogva jutott.

Gonosz nyelvek persze — de kinek ne volnának irigyei? — azt állítják, hogy bizonyos társaságbeli tulajdonoságoknak köszönheti a sikereit. Boisselier sohasem volt ugynevezett szép ember, de nőekkel való érintkezésben megigézó temperamentuma volt és pompásan értett ahhoz, hogy megnyerje a szíveket. Csábitási művészete megfogta a nőket és néha igazi szenvedélyeket is keltett. Példa rá minap kötött házassága. Egy fiatal leány rendszeren látogatta Boisselier felolvasásait, aztán egymásba szerettek és meglelt a házasság. A társaságban sokat beszéltek a nagyszabású esküvőről, mely párisi eseményszámba ment a melynek pompázó reklámot csaptak a sajtóban.

Boisselier házassága azokhoz a boldog frigyekhez tartozott, melyekről nem

szokás beszélni. Ezt a két embert tiszta szerelem kötötte egymáshoz. És a fiatal asszony szerelmét mindjobban fokozta az a büszke tudat, hogy egy kiváló férfiu felesége. De Boisselier is egyre jobban szerette meg gyöngéd hitvesét.

Ezek a csendes, házas örömek sajtóságos ellentétben állottak azzal a feltűnéssel és lármás elismeréssel, melyet a nyilvánosság előtt újabb kitüntetések és rendjelek szereztek meg a „nagy gondolkodónak” és „kiváló filozófusnak”. De mit jelentettek ezek a hű semmiségek a tudós családi boldogságával szemben?

Ekkortájt éppen nagyon sokat beszéltek egy felolvasás-sorozatról, melyről úgy vélekedtek, hogy Boisselier előtt kitarja az akadémia kapuit.

Az első felolvasástól máris nagy sikert vártak. Boisselier felesége, a ki gyöngékedett, nem lehetett tanuja azoknak a lelkesült ovációknak, a melyekben férjét részesítették. Türelmetlenül várakozott otthon Boisselier hazatérésére.

— Mi történt, barátom? — kérdezte az asszony izgatottan, — a mikor megpillantotta férje halvány arcát és észrevette nagy zavarát.

— Semmisen, — válaszolta Boisse-

lier, a ki minden áron meg akarta óvni a nyugalom látszatát.

— Talán elmaradt a felolvasásod?

— Dehogy, sőt nagyon jól sikerült.

— Nos, hát?

— De várj egy pillanatig. A mikor kikerültem az utcára, kis baleset ért . . . egy kocs miatt . . . De el sem estem. Csak kissé megijedtem . . .

— Uram istenem, mindjárt orvosot hívatok . . .

Az orvos kijelentette, hogy a dolog csöppet sem veszélyes. Csillapító orvosságot írt és föttétlen nyugalmat ajánlott. Ezt jól is tette, mert egész este egymást érték a barátok és tisztelők, a kik a tudós állapotáról tudakozódtak. Mindenfelől levelek és táviratok érkeztek, melyek Boisseliert üdvözölték a róla elhárult veszedelem alkalmából. A portást valószággal megostromolták a riporterek. Mindenki azt a választ kapta, hogy Boisselier urnak nyugalomra léven szüksége, nem fogadhat senkit.

Valsággal semmi sem történt. Albert izgatottan hanykolódott az ágyban és nem tudott elaludni. Néha, ha látta, hogyan fáradozik körülötte a felesége, könyékig elérékenyült és gyöngéd szavakkal kért bocsánatot azért az avarért,

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett
Harstein Kálmán jelzalog kölcsön irodája, eszközöl ki o o o o o o o o

Debrecen, Piac-utca 83. szám.

A tragédiák színháza, nálunk soha nincs becsukva. Ejjel nappal és minden időközben játszanak benne. Beteg az idegzetünk, szegények vagyunk és némelykor nagyon szerelmeseink. Nem józan és nem egészséges ez a szép kis ország.

Csupa panasz, keserűség minden szavunk még most is, a juliusi ég ragyogó sugara alatt, mikor a nyomorúság éhségét könnyebb enyhíteni, mikor a legnyomorúságosabb pincelakások ablakain is beragyog a meleg napsugár, mi lesz majd a héten, ezután az országos szárazság után, amikor majd beköszönt a drágaság, az éhség: nem jó erre gondolni sem. Nézzük inkább a szép, mesterségesen vidám — de legalább úgy látszik, hogy vidámmát.

Kis és nagy fürdőkben egyformán készülődnek a hajdani híres „Anna-bálok” reneiniszenciájára. Mik ezek a régiekhez képest! Arnyak, kísértetek. Kinek van ma jókedve, hol van ma már ez az egészségesen könyelmű, kedves vidám lelkű magyar fia, aki nem divatból, de saját gyönyörűségére, minden kényszerűség nélkül megy és viszi a családját fürdőre?

Hopp! Hát megint csak a keserűség mellett tartunk, a kényszerű fürdőzésről, az üres, lélek nélküli mulatozásról. Inkább hagyjuk abba.

Legendák.

A vak és a gyertya.

Két ember összeperlekedett a világ vakasága fölött.

— En egész életemben át dolgoztam és tanultam, — mondta az egyik. Ejjel és nappal buvárokodtam rengeteg könyvekben, magamévá tettem az összes tudományokat és mégis abban a padlás-szobában kell tengetnem az életemet. Te

ellenben semmit sem dolgoztál; egész tudományodat sovány lexikonokból szedted — és te tanítod a világot abban a fényes nagy palotában. Hát nem vak a világ?

— Igaztalan vagy, barátom. Magad vagy oka a sorsodnak. Valamelyik sötét éjszakán az országuton jártam. Egy jó ismerősöm találkozott velem.

Sem ő nem látott meg engem, sem én őt. Később biztos léptekkel, gyertyával a kezében egy koldus jött velem szemközt. Megállottam és megszólítottam:

— Mondd, barátom, minek néked az a gyertya? hiszen magad se látod!

— Te a világosságod a fejedben hordod, de senki sem látja, — felelte nekem a vak. En a kezemben hordom és mindenki észre vesz. Másokat kell megvilágítanod, ha azt akarod, hogy téged lássanak. — Nos, öreg barátom, néked is a fejedben van a fény, én azonban a kezemben hordom. Ez okból látnak engem.

*

Múlt, jelen jövő.

Két hajó találkozott a kikötőben. Az egyik éppen most érkezett haza hosszú utjáról, a másik hosszú utra most volt indulóban.

— Istenem, milyen hálátlan a világ! — sópánkodott az első hajó. — Engem, aki már kiállottam a vészes viharokat és szerencsésen visszatértem a kikötőbe, engem senki sem ünnepel. Te csak most indulsz utra s ki tudja, milyen lesz a sorsod? kiállod-e a tengerek tomboló haragját? visszatérsz-e valaha ide? . . . és mégis az emberek ezrei bucsuznak téled, megáldanak, virágokkal halmoznak és imádkoznak érted.

— Hiába busulsz — felelte a másik hajó. Emlékezzél csak vissza: néked is volt részed ilyen ünneplésben, amikor

te indultál el . . . és engem is olyan hálátlanul fogadnak majd, ha én visszatérek. Mert a ma minden időben csak a holnappal törődött; a tegnapiak sohasem hálálta meg azt, hogy voltaképpen egész létezését annak köszöni.

EGYHAZ és ISKOLA.

A debreceni esata évfordulója. A főiskolai M. J. O. T. fentartó bizottsága lázasan készíti elő az augusztus 2-iki ünnepélyt. Már a program is kialakult s a legnagyobb bizalommal reméli, hogy azon változtatást eszközölni nem lesz kénytelen. Az egyes szereplő testületekhez a napokban megyen el a meghívás, illetőleg a fölkérés. Az ünnep program tervezete különben a következő:

I. A Petőfi szobornál:

1. Honvédek csatadala Huber Károlytól. Nagy András karmester vezetése mellett, előadja a Petőfi Dalkör. 2. Emlékbeszéd. Melegh Gyula h. h. 3. A Petőfi Dalkör a szobor talpazatára koszorút helyez. 4. Talpra magyar éneklí a Petőfi dalkör. Karmester: Nagy András.

II. A szabadság szobornál.

1. Enek. Előadja a Kossuth dalkör. 2. Szavaltat: Irta és előadja Gulyás József bh. 3. A szabadság szobora a M. J. O. T. koszorút helyez. 4. Enek a Munkás dalegylettől.

Innen kivonulás az Egyetértés zenekara mellett a honvéd temetőbe, hol

1. Hymnus. Éneklí a debreceni dalegylet. 2. Emlékbeszéd. Gyökössi Endre jh. 4. Szózat. Éneklí az összes dalegyletek.

Az egyes iparos testületeket e helyen kéri a fenntartó bizottság, hogy az ünnepélyen lehetőleg testületileg, zászlók alatt jelenjenek meg. hogy ez ünnepély fénye ezáltal is emelkedjék.

a mit okozott. Hajnal felé végre elaludt.

Boisselierné a mellette levő szobában virrasztott. Később felhozatta az újságokat, és az első, a mi szemébe ötlött, férjének kövér betűkkel kinyomatott neve volt.

Es mindenütt hasábos cikkeket olvasott, melyek nagy botrányról, gyilkos merényletről szóltak . . . Tehát a balaszt, a koci hazugság volt. Végül elolvashatta a cikket elejétől végig.

A felolvasás után ahhoz a csoport-hoz, melyben Boisselier állott, egy jól öltözött leány közeledett és a tudós felé röpitette egy üvegecske tartalmát. A maró folyadék azonban nem érte Boisseliert. A rendőrség megállapította, hogy a fiatal leány Boisselier hallgatója volt, a kit a tudós házasság ígéretével elcsábított.

Boisselierné lerogyott egy székre. Ezek a durva, rikitóan színezett cikkek összefacsarták a szívet. Az égő fájdalom, melyet e hír okozott neki, nem is engedte, hogy szívében fölébredjen a szerelmes asszony önérzete, és féltékenység. Csak azt a fájdalmat érezte, mely a hívő szívet marcangolja, a mikor ledöntik bálványát.

Ujra meg újra végigolvasta a lapok cikkeit, mintha addig akarna vájkálni szívében, míg egy csöpp szerelem sem maradt lelkében.

Aztán sokáig mozdulatlanul me-

redt maga elé, száraz szemekkel könytelenül.

Lassankint szétfoszlott lelkében férjének képe és sápadt színekben, imbolgva feltűnt előtte egy fiatal, jól öltözött leány: — a másík. Látta, a mint az a leány átszellemülten hallgatja a mester szavait, míg egy napon megszólítja azzal az ürügygel, hogy valami felvilágosítást kér tőle, éppen mint a hogy Boisselierné is tette annak idején. Aztán bizonyára hosszas csevegés folyt közöttük, melybe észrevétlenül belevegyültek a szerelem szavai. Ölekeztek és csókok csattantak el. Megegyeztek az esküvő napjában, éppen úgy mint ő maga tette. Es vajjon mert kívánta Boisselier attól a másiktól, hogy még az esküvő előtt az övé legyen, tőle pedig nem? Es vajjon ő tudott volna-e a csábításnak ellentálni?

Az a szegény fiatal leány valószínűleg sokáig távol volt Páristól — fűzte tovább gondolatait Boisselierné — és hiába vártakozott kedvesére. Egyszer aztán értesült arról, hogy az esküszegő mást vett el.

A fájdalom, melyet ő, Boisselier felesége, érez e pillanatban, semmisnek tetszik előtte azzal a kinnal szemben, melyet a megcsalt, elhagyott, megvetett, leánynak kellett elszívnia.

Es a fiatal asszony átérzi a kijátszott szerető keservét, bosszuvágyát — és helyesli is. Igen, helyesli, sőt szégyenkezik a maga boldogsága miatt, melyett

öntudatlanul bár, de elrabolt a másiktól.

De volt valaki, a ki tudatosan csekedett, — a férje.

A mikor Boisselier Albert fölébredt álmából, csakhamar tisztában volt azzal, hogy feleségének már tudnia kell mindendről. Nos, így legalább eimaradtak a kínos fejtegetések és már csak bocsánatot kellett nyernie. Jól tudott banni az asszonyokkal, tehát e feladatott nem tartotta nehéznek.

Minden szónoklási képességével védte ügyét, a nélkül, hogy az asszony csak egyszer félbeszakította volna.

— Jól van, — szól végül Boisselierné — megbocsátok neked, de csak egy föltétel alatt, egyetlen föltétel alatt!

— Beszél, gyorsan! Esküszöm neked, mindent elkövetek, hogy jóvátégym hibámat.

— Nos hát, — mondotta Boisselierné, keményen hangsúlyozva minden egyes szót — mi elválnék és te el fogod venni a másikat!

Lépfene egy uradalomban.

— Kihallgatások a tanyán. —

Megírtuk volt, hogy Hartstein Nándor szentgyörgyi uradalomban e hónap 6-án lépfenében a (autrax) megbetegedett egy hároméves üsző, amely el is hullott. Ennek a beteg állatnak a husából a hanyag ellenőrzés folytán majdnem az összes cselédesség evett. Sokan bele is betegedtek. A gyógykezelés dacára még mindig beteg hat ember.

Az ügy földerítését a csendőrség vette kezébe. A vizsgálat megejtésére Bodnár András csendőrmester vezetése alatt Gölöncsér József csendőrszervező és Bánó Alajos csendőr utazott ki a helyszínére. Az erélyes vizsgálat a következőket derítette ki:

Mikor Weisz Ferenc gazdatiszt észrevette, hogy az üsző beteg, értékküldött az állatorvosért. Srili József állatorvos este megérkezett, de akkorára az üsző már e hullt. Megállapította, hogy az állat elhullásának oka lépfene volt. Meghagyta hogy az állatot megnyuzatlanul, mésszel vagy karbóllal fertőtleníve két méter mélységű gödörbe ássák el.

Weisz Ferenc gazdatiszt kijelentette hogy a szükséges szerek nincsenek a tanyán s mivel az idő későre jár, másnap fogja beszerezni. Akkor megfelel majd a utasításnak. Az állatorvos belenyugodott és eltávozott.

Felelőség terheli tehát az állatotvost elsősorban azért, mert az állat fertőtlenítése és elhantolása előtt nem szabad lett volna eltávoznia. Másodsorban azért, mert nem tett sem jelentést a hatóság-
nak, sem a zárlat iránt nem intézkedett. Akkor tett csak jelentést, midőn e hónap 16-án egy másik ökor is elpusztult ugyanebben a betegségben.

Weisz Ferenc gazdatiszt az állatorvos eltávozása után a határozott utasítás ellenére lenyuzatta a béresekkal az állat bőrét. S mikor a béresek kérdezték, hogy szabad-e a kövér üsző husából venni, ugynyilatkozott, hogy állatorvos megtiltotta ugyan, de ő nem bánja. És ezek után ott is hagyta őket, az állat eltakarítását Kolondi béresgazdára bízván.

Mindezekért súlyos felelőség terheli őt.

Kolondi béresgazdának első dolga volt, hogy egy jókora szép darabot kivágjon az állat husából. Aztán elment lefeküdni és a dögöt Bakosi Péter béresre hagyta.

Bakosi Péter szintén kivágott egy jódarab húst. Sőt még az alvó cseléd-
eket is fölkellette e szavakkal:

— Most vihetek húst haza, mert ugyanis elássák!

Azok aztán vittek is rendre. Ugy, hogy az üszőből csak a feje és a bordák maradtak meg. Összesen ötvenkilenc ember evett a lépfenés üsző husából. A cselédesség nagyrésze beteg is lett.

Ezek közül még ma is beteg és orvosi kezelés alatt van: Farkas Lajosné, Takács Jánosné, Szabó Sándorné, Remenyik Imre, ennek felesége és négyéves kislányuk.

Az állatorvos, a gazdatiszt, a béresgazda és mindazok ellen, akik a dög-husból eltulajdonítottak, testisértés, közegészségügyi kihágás és egyéb címenek folyik a vizsgálat. Részben a debreceni kir. ügyészségnél, részben pedig a hajduböszörményi járásbírósnál.

A rablógyilkos vallomása.

Ujabb részletek a Patay-telepi rablógyilkosság ügyében.

Tegnap lapszámunkban megemlékeztünk arról a páratlan gonoszsággal elkövetett rablógyilkossági kísérletről, a melyet K. Molnár József többször bűntettét napszámos vitt végbe Matej Miklós korcsmáros ellen, ami, hogy rablógyilkossággá nem lett, köszönhető a huszárok által nyújtott gyors segélynek.

A segélykiáltásokra előfutó huszárok segítsége gyors és hathatós volt. — Kevés ember került ugyanis a kórházba a közelmúltban úgy össze-vissza törve és kékre törve és kékre verve, — mint ez a nyomorult gonosztevő. A két karját és a derekát az izmos huszármarok majdnem darabokra törték, a feje meg görcsökkal és daganatokkal úgy el van látva, mint egy dombvidék, és szinte felismerhetetlen, annyira, hogy tegnap délután a kórházban megjelent rendőrségi fényképész le sem tudta fényképezni. Különbösen is az egész ember, azzal az alacsony, zömök természetével, szurós szemével gonosz indulataival azt a benyomást teszi a szemlélőre, mintha a természet egyenesen a gyilkosságra teremtette volna.

A részletes kihallgatás eredményét a következőkben adjuk:

Orosz László rendőrfogalmazó volt a ki hallgatást vezető hatósági közeg. A kihallgatás a kórházban folyt le.

K. Molnár József az általános kérdésekre eladja, hogy napszámmal kereste a kenyerét, a mikor éppen munkája akadt. Azomban a közelebbi hetekben, hetenkint néha csak egy napot dolgozott, mert nem volt munkája. Megtakarított pénze pedig nem volt. Volt — ugymond — olyan állapotban is, midőn a hét több napján jéformán semmit sem evett. Pénzhez akart tehát minden áron jutni. Ekkor érlelődött meg benne az a gondolat, hogy elteszi láb alól Matejt s azután kirabolja.

A rablógyilkosságra azonban más is ösztönözte.

Azt mondta ugyanis, hogy megunta már ezt a nyomorult világot, amely még a legkoldusabb módon sem tudja eltartani még koldosabb teremtményeit. El akarta rugni tehát magától ezt a keserves életet. Meg is kísérte már kétszer az öngyilkosságot. Kétszer akasztotta fel magát. Egyszer leszakadt alatta a kötél, egyszer meg levágták. Mikor látta, hogy így nem sikerül elérnie magát, akkor elhatározta, hogy olyan tettet fog elkövetni, amelyért felfogják akasztani. Ezért akarta legyilkolni Matejt.

— Mért nem elégedett meg akkor azzal, hogy leszarta Matejt? Miért akart még pénzt is? — kérde Orosz.

— Súlyosbítani akartam a helyzetemet.

Ebből is láthatjuk, hogy milyen elvetemedett ember K. Molnár József, ki a legnagyobb gaztettekre is képes.

H I R E K.

* **Vasárnapi istentisztelet.** Az ev. ref. egyház templomaiban ma vasárnap délelőtt 9 órakor a következők végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban Uray Sándor püspöki segédlelkész. Kistemplomban Dicsőfi József lelkész. Ujtemplomban Hajdu Zsigmond püspökségi titkár. Ispotálytemplomban Könyves

Tóth Kálmán lelkész. Csapókerben Kovács János népiskolai felügyelő. Homokkerben szintén lesz istentisztelet a rendes időben.

A rom. kath. templomban az istentiszteletek ma, Pünkösöd után a IX. vasárnapon következő sorrendben lesznek: Délelőtt 6 órakor szentmise, tartja Pák Emil. 7 órakor misét mond Nyéri Ignác. 8 órakor egyik kegyesrendi tanár. 9 órakor ünnepélyes nagy mise, tartja Wolafka Nándor dr. v. püspök, prépost, plébános segédlettel; utána Szabó István. prédikál háromnegyed 11-kor szentmisét mond Molnár Kálmán Dzsó h. iskolai igazgató; fél 12-kor misézik Ruzska Zoltán. Délután 3 órakor litánia; azután a szent olvasó.

Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Marteny Lajos főesperes végzi.

A gör. kat. kápolnában reggel 6 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor szentmise; Délután 3 órakor vespernye: 4 órakor rózfafüzér ajtatosság.

* **Apad a Tisza.** A régen tartó szárazság következtében a Tisza annyira apad, hogy a hajózás csak a legnagyobb akadályokkal tartható fenn, sőt a Tisza egyes szakaszain már nem is lehet nagyobb hajókkal közlekedni. Szeged és Csongrád közt megszünt a gőzhajózat és néhány hétig, a míg a Tisza vízszintének emelkedése várható, Csongrádon nem lehet gőzhajón utazni. — A Tisza Szeged alatti szakaszain még járnak a gőzhajók, de csak ügyvel-bajjal, mert néhol, a merre homokzátányok nyulnak be a sekélylyé vált mederbe, a gőzös ugyszólván tapogatózva halad; a hajó orrán kell mérőruddal kémlelni, hogy lehet-e tovább menni. Ez alapos kárt okoz nemcsak a hajóstársaságoknak, hanem főként a gazdaságoknak is, mert az olcsó vízszállítás helyett most kénytelen egyelőre a sokkal drágább vasúti szállítást igénybe venni. A gazdák kára annyival inkább tetemes, mivel a földmívelési kormányknak a napokban közölt jelentéséből kiszámítható, hogy az országnak a szárazság eddig mintegy 200 millió korona kárt okozott. Az eső azonban egyre késik. Pedig tegnap is, ma is beborult egy-egy órára az ég, sőt a légsúlymérő tegnap határozottan esőt jelzett. Hasztalan volt minden remény: a várva-várt eső tovább késik, és az elviselhetetlen hőség, a kétségbeesítő szárazság nem akar megszűnni.

* **Egyezség Jókai hagyatéka dolgában.** Berger Rezső dr. fővárosi ügyvéd, aki tudvalevőleg Jókai Mórné szomszédságában lakik, ma a képviselőházban értekezett Hegedüs Sándor orsz. képviselővel a Jókai hagyatéka körül felmerült differenciák elsimítása érdekében. Hegedüs Sándor, a ki már előzőleg is legnagyobb készségét jelentette ki az egyezség létrehozása iránt, ma is késznek nyilatkozott az ügy békés elintézésére annál is inkább, mert a folytonos nyilatkozatok már is kelleténél jobban elmérgesítették a dolgot. Berger Rezső dr.-nak sikerült Hegedüssel az összes pontokra nézve, megállapodásra jutni, a végleges egyezség azonban — értesülésünk szerint —

csak a leltározás befejeztével fog lété-
sülni.

* **A sántagyermek fü dőköltségei.** Kér-
jük a Szabadság jószívű olvasóit, küldjék
be minél előbb azt az adományt, melyet
a szerencsétlen kis Szana Rózi fölsegi-
tésére szántak. Ez a boldogtalan gyer-
mek tavaly éppen a mi olvasó közönsé-
günk nagylelkűségéből használta a Félix-
fürdőt. Az orvosok azt állítják, hogy
ha még az idén 5—6 hetet ott tölthet, a
Félix-fürdő csudás erejű gyógyító forrása
visszaadja a tíz éves gyermek testi ép-
ségét. Nagy áldás lenne ez szegénynek,
mert munka- és kereset képessé válnék
a kis boldogtalan teremés. Szerkesztő-
ségünk az idén is kie-közölte a sánta
gyermek részére a Félix-fürdő igazgató-
ságától a rendkívüli kedvezményeket. A
kis Szana Rózi tehát augusztus 1-én
már elmehet életadó reményes forrá-
sához, ha ebben a jó emberek gyámolít-
ják. Ismételve kérjük a jószívűeket, jut-
tassák hozzá filléreikkel a kis sánta
leánykát a meggyógyuláshoz.

Debrecen sz. kir. város	20 kor
A Szabadság szerkesztősége	9 „
A Szabad-az nyomda zemélyz.	5 „
Angelotti Vilmosné ur. ö	10 „
Lengyel Imréné urnő	2 „
Zathureczky Bignonia urad	1 „
Eugel dr. orvos	2 „
Szabó Ilkó k. a.	5 „
N. N.	30 fill
M. Z.	30 „
Ehhez tegnap újabban érkezett:	
Rózsa	1 kor.
Ibolya	1 „
Sándor	1 „

Eddig tehát összesen 56 korona 60
fillér gyűlt be. Reméljük, hogy a szük-
séges 100—120 korona olvasóink jóvol-
tából ezen a héten együtt lesz és a beteg
gyermek boldog reménykedéssel indulhat
utjára.

* **Eljegyzés.** Ujházy Andor m. kir.
honv. hadnagy a debreceni 3 honv. gya-
logozredben eljegyezte Abaffy Erzsikét,
Abaffy János gyulai középiskolai igaz-
gató bájos leányát.

* **Egy kis eset.** A M. H. írja a kö-
vetkezőket: Heine irt egyszer egy meg-
bolondult sétatőről. Heine-nak ezt az
alakját a képviselőház folyosóján nagy
sikerrel alkalmazta egy maliciózus hon-
atya Bánffy Dezső báróra.

— Bánffy — ugymond az illető
képviselő, — ugy csinál, mint a Heine
séta-őre. Egy sétatér islött örködött es az
őre. A sétatér gyermekek játszótér volt,
rakoncátlanok fülét, most azonban ő is
közzük áll és együtt garázdálkodik
velük.

És ez a sétatőr egyszer csak meg-
bolondult. Az lett a rögeszméje, hogy ő
is osintalan, vásott gyerek. Beállt tehát
a gyerekek sorába, bevete a labdát a
virágágyak közé, rágázolt s közben di-
cselkedve kiállította a gyerekeknek:

— Én is vagyok olyan csirkefogó,
mint ti!

Ép így tesz Bánffy báró is. Vala-

mikor a szigorúséta-őr volt, megtépte a
osintalan, vidám gyermekeké, akik kari-
kakat, játékbrencokat görgettek, rálép-
tek a gyepre, meglépték a nyírott bok-
rokat. A sétatőr szigoruan ellenőrizte eze-
ket a pajzán és tilalmas cselekedeteket.
A huncot lurkóknak megtépázta a fülét,
a haszontalabbját hátba ütötte, egyikét
másikat derekasan el is püfölte. Szóval
szigoru őre volt a sétatérnek.

* **A hőség.** A tikkasztó hőség teg-
nap óta ismét kiújult és eltekintve az
egészségre való káros hatásától, tömér-
dek anyagi kárt is okoz. Az ország mia-
don részéből vészhirek érkeznek a kuko-
rica, dohány és a burgonya és a takar-
mányfélék siralmas állapotáról: erdők,
mezők, falvak kigyuladnak és a vesze-
delem ezernyi családot tesz földönfutóvá.
Helyenkint voltak ugyan eszések, ame-
lyek néhány napra lehűtötték a levegőt,
de ma már teljes erővel boosítja sugá-
rait a nap a földre.

* **A Hunyadi-utca éjjel.** Városunk
legforgalmasabb helyén a Hunyadi-utca
valóságos vandálmunkát végeznek az éj-
jeli esendzavaró ripók. Laverik a ka-
pukilincseket, döngtik a kapukat, rán-
gatják a csengőket és ordítanak, miként a
sakálók. Es ez így van napok óta anél-
kül, hogy ezeket a rendetlenkedő fickó-
kat a rendőrség megfektetné. Ugyanez a
mulatság folyik a Deák Ferenc-utca is
minden éjjel. Azt mondják, hogy a esen-
dőrök ez idő szerint a bérházban törté-
tetőrséget keresik és szerte vannak
a szélrózsa minden irányában a *Gajzágó*
gyilkosának felfedezésére. Ezért nem jut
rendőr erre a két nagy forgalmu utcaira.

* **Gyermekboszu.** Kérdik a kis fiut,
hogy miért kék a mamája az átöltöz-
ködéssel. A gyerek így szól: eldugam a
mama hamis fogait, mert tegnap meg-
vert, most azokat keresi.

* **A Simonyi utcai betörés.** Az Ag-
ricola táblaíró-ál elkövetett betörés
ügyében újabb fordulat állott be tegnap,
azonban még a valószínűség terén van
a rendőri nyomozás. Gyanu merült fel
ugyanis egy betöréses lopas véget egy
izben már megbüntetett asztalossegéd
ellen, kinek a kihallgatás t a rendőrség
elrendelte.

* **Tolvaj szakácsné.** Tyll László esen-
dőr százados nyíregyházi esendőrszárny-
parancsnok szakácsnéja: Demjéni La-
josné szül. Kerekes Borbála előbb las-
sanként ruhanevelő, konyhadényeket,
ágynevelőket és élelmiszereket összelop-
kodott gazdájától, azután pedig megszö-
köt. A megszökött szakácsné kőrö-
zik.

* **Talált tárgyak.** Egy fejzevaló ken-
dőt, egy bizonyos mennyiségű szalánt,
továbbá egy zálogeszköt találtak és szo-
gáltattak be a bünygyi osztályhoz, hol
jogos tulajdonosai átvethetik.

* **Baleset Dorogon.** Fehérvár János
dorogi földmives szénát rakott egy sze-
kerre. Szénarakás közben a lovak meg-
indultak és elgázolták a hatvan éves
őreget, kit súlyos sérülései miatt tegnap
este a debreceni közkórházba hoztak be.

* **Elűtött szekér.** Tegnap délután
Vályi Lajos eseléd szekeren lisztet akar
az István gőzmalomba szállítani. A gőz-
malom előtt azonban a lovak valamitől
megriadván a közeledő helyi vasut elé
ragadták a szekeret, a melyet a kisva-
sut — miután nem volt már elég ideje
a fékezésére — elűtött. Emberben, lóban
nem esett kár.

* **Éjjeli botrány.** Elekes Sándor Pest-
utcai lakos a Kis Bikában kártyázott az
éjjel. Vol azonban annyi humor, hogy
a partnere zsebéből 20 koronát kiesent.
Vesztére, mert a károsult felesége észre-
vette és rákiáltott. Erre ő az asszonyt
ütlegelni kezdte s esinos botrányt rögt-
önzött. Nagy Lajos 53-ik számú rendőr
közbelépett, de még őt is bottal kezdte
Elekes útni. Mikor lefegyverezték s meg-
akarták kötnöni, kitépte magát s vad fu-
tásnak eredt. Rásó János főispáni titkár
fogta el az utját a Bika előtt. Nagy La-
jos rendőr a dühös embert csak Papp
József 39-es és Rezes Bálint 29. számú
rendőrök segítségével tudta csak a köz-
pontra vinni.

LETZTER JOZSEF fényképészei
festészeti és fényképnagy-
tási műterme, Piac-utca 44
dr. Ujjfalussy-ház. Állandó
fényképkiállítás a műterem
kapubejratá nál levő kirta-
katban.

* **Tanulónak** — egy jó családból
való fiu. Csicsó Lajos fűszerkereskedés-
ben felvétetik.

x **Új képes lapok** dupla színű debre-
cei és hortobágyi 40 féle felvételben,
ismét eladóknak előnyös árak mellett
kapható egyedül Pongrácz Géza papirke-
reskedésében Debrecen (Bika szálloda
mellett) Ugyancit: egy jó családból való
fiu tanulónak felvétetik.

Angol zephir turistaing 2 forint
Feketénél.

* **A piac** legélénkebb helyén egy
üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóhiva-
talban.

*Ma este az Arany Bika ház
vénházban Rácz Károly zenekara
játsszik.*

Az eltűnt hegy.

Köröző levél egy hegy ellen.

Szükségtelen feljegyezni, hogy me-
lyik rendőrség tisztviselője az az amhá-
ciózus fiatalember, akivel a következő
kacagiató eset megtörtént.

A dolog idevaló része különben is
nem a rendőrségnél kezdődött, hanem
egy uri család portáján, ahol a rendőr-
tisztviselő vacsorára volt hivatalos. A va-
csoara belenyult a késő éjszakába és ama-
kor a fiatal rendőr-zseni eltávozott a
vendégségből, detektiv-talentum nélkül is
megállapította, hogy a bor és a híz-
kisasszony tekintete erősen megzavarták
lelki egyensúlyát.

Ilyen állapotában egy kávéház ter-
aszán letelepedett és miközben a leg-
képtelenebb gondolatokkal foglalkozott,
elhatározta, hogy valami meglepő, szen-
zációs, óriási rendőri bravurral fogja a
házikisasszony kezét kiérdemelni. Mivel
azonban egy fél-ai gonfolkodás után is
azt tapasztalta, hogy életbevágó elhatá-
rozásával nem akar lépést tartani a zen-
nialitása és a rendőri bravurra alkalmas
ötlet egyáltalán nem akar jelentkezni,
elkezdvetlenedve, hírlapokat kért és a má-
mor kődn át böngészni kezdte a nagy
szenzációt.

Egyszerre csak diadalmasan rács-
pott az újságra és mohón, vizsla szom-
jussággal habzsolta a következő hirt:

Eltűnt hegy. Caribouból (Maine-állam, Ausztrália) jelentik, hogy egy nemrégiben Tiboqueba visszatért vezető azt jelenti, hogy Bald Mountain (kopasz hegy) Ujbraunschweigban eltűnt. A helyet, ahol azelőtt a hegy volt, iszonyu hó borítja. Azt hiszik, hogy a hegy eltűnése összefüggésben van szelvényekkel a földrengéssel, amelyet a múlt hét hétfőjén észleltek Ujbraunschweigben és az ujangol-államokban. A hegy lábánál állandóan meleg források fakadtak, amelyek vulkánikus eredetűek voltak. A vezető híret több erdőmér meg erősíti.

Hogy mi minden nem történt a rendőrtisztviselő lelkületében mialatt ezt a hírt elolvasta, azt nem lehet tudni. Elég az lozzá, hogy a következő pillanatokban ideges harangozással szökött elő a kávéházi pincéért, aztán tollat, tintát és papírost rendelt és nyomban megírta a Bald Mountain körző levelét ilyenfeleképpen:

Neve: Bald Mountain.

Foglalkozása: Hegy.

Született: Maine-állam Ausztrália.

Lakása: Ujbraunschweig.

Különös ismertető jel: Kopasz.

Aztán a következő rendőri ukázt írta a körző leveléhez:

„Nevezett hegy, Caribou-i jelentés szerint eltűnt. A Bald Mountain alaposan gyanúsítható, hogy bűncselekményt követett el. Miért is felezőltatnak a rendőrhatalóságok, hogy nevezett hegy körzötését elrendeljék és feltalálás esetén haladéktalanul letartóztassák.“

X. Y. rendőrtisztviselő.

Hogy ennek a rendőri bravurnak lesz-e valami fogantatja a házi kisasszony kezét illetőleg, az a jövő titka.

SZÍNHÁZ.

Iászai Elariról ir rendkívül érdekes impressziókat Zsipp asszony a „Színház és Elér“ legújabb számában, mely e héten valóságos dűkalkodik az érdekességekben. Az elhunyt Csehov Antalról szép cikkben emlékszik meg Somogyi Árpád. Dérnyéről a negyvenüszineszű miskolci tartózkodásáról közül a lap érdekes adatait. Hosszabb cikk beszél Boltizár József püspökről, Veigelberg Leórol, kiknek arcképe is közli. Szencziák cikk és kép tárgyalja a múlt hét eseményét Makkay Iván gyilkosságát szépséges feleségén, Hollóssy Jankán, kiknek arcképeit is közli a lap képei közül kiemelendő Csehov, Szentés János, Hajós Elza arcképe s a miskolci színházról készült felvételt. A színházi hét, jegyzetik, Gál Ambius novellája és Beotillon regény folytatása fejezik be a tartalmas számot, mely 24 fillérért minden ízsdében kapható. Mutatvány szám ingyen.

* **Faragó és Fenyéri.** Komjáthy János, ez idő szerint kassai színigazgató, két jeles színészt szerződtetett. Mindkettő kedves jó ismerőse a debreceni közönségnek. Az egyik, Faragó Ödön, Makó debreceni társulatának tagja, a másik pedig, Fenyéri Mór, szintén sok nagy sikert aratott a debreceni színpadon Faragó elvesztését sajnáljuk a Zilahi Gyula mulasztást követett el, hogy Faragót nem kötötte Debrecenhez.

TAVIRATOK.

japán-orsz háboru.

Tokió, július 23. A Savtientől északra levő Csocsapónál a japánoknak heves ütközetek voltak egy zászlóalj orosz gyalogsággal és 1000 főnyi lovassággal. A japánok az oroszokat visszavonulásra készítették.

Tokió, július 23. A Liaotungi esztában a japánok 420 embert veszítettek. Az oroszok veszteségét 1000 főre becsülik. Kuroki tábornok kényszerítette az oroszokat a Csi folyó mellett lévő megerősített állásukat a Motyien-szorostól északnyugatra és Ampántól keletre feladni. A küzdelem 18 án kezdődött és a következő napig tartott. Kuroki 18 án reggel nyomult előre és az oroszokat a Csi folyó mentén követte. Az oroszok látszólag észak felé vonultak vissza. Két zászlóalj nyolc ágyúval hirtelen megfordult és heves támadást intézett az orosz előrsre, mely súlyos veszteséget szenvedett. Erre az oroszok a folyamtól védett magaslatot szállották meg. Éjjel körül megújították a japánok a támadást. Előkészített tüzérségi támadás után a japán gyalogsága rohamot kezdett, bár a tüzérség védelmezte, mégis sokat veszített az oroszok heves tüzelése miatt. A roham mégis eredménnyel járt. Reggel 4 és fél órakor az oroszok megkezdték a visszavonulást.

London, jul. 23. A haretéren naponta száz-száz ötven katona pusztult el a kolcrában. Állítólag kureki is megbetegedett maláriában.

Suer, jul. 23. Az oroszokkal újabb konfliktus van kilátásban. Az oroszok ugyanis a Vöröstengeren feltartóztatták a Hamhajót az oroszok megszállották. A hajó parancsnokságát egy orosz kapitány vette át.

Az angol orosz konfliktus.

London, július 23. A török kormány utasította a Dardanellák parancsnokát, hogy ma engedje át a Malanát.

London, július 23. Az angol kormány elhatározta, hogy a Bosporuson semmiféle orosz hadosztályt sem bocsát át a szoroson. Hír szerint a földközi hajóhad egy része fogja a szoros kapuját őrizni.

Összeesküvés Péter király ellen.

Pancsova, július 23. Itt több szerb polgár Péter király ellen összeesküvést szőtt. De az összeesküvésnek valamiképpen nyomára jöttek. A rendőrség erélyesen nyomoz.

Elbocsátott vasutasok.

Budapest, jul. 23. Az államvasutak igazgatósága ma harmincegy főhivatalnoknak fölmondott. Ezeknek a hivatalnoknak mindegyike már negyven éven túl szolgáltnak.

Fenyő Sándor nyaralása.

Budapest, jul. 23. Fenyő Sándor arra kérte a bíróságot, hogy ügyének tárgyalásáig Gödöllőn vagy Pécelen nyaralhasson. A bíróság Fenyő kérelmét visszautasította.

Tüntetések Triesztben.

Trieszt, jul. 23. Hétfő este óta minden este fiatal szűlyek csoport vonulnak tüntetés végett. Tegnap este egy csoport összezörrent a rendőrséggel, mely alkalommal 26 letartóztatás történt.

Gabonatözsde.

Budapest, július 23. Buzakinál mérsékelt, vételkedv korlátolt. Bányászati irányzat mellett 33,000 métermázsra került forgalomba gyöngén tartott, közben néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek bányadtak. Idő meleg.

Buza áprilisra	9.64—65
„ októberre	7.60—61
Rozs áprilisra	6.75—76.
„ októberre	000—00.
Tengeri áprilisra	6.16—17.
„ októberre	5.33—34.
Repce	10.55—65.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Betörő lakatos.** Hajdunánás hatóságának évek óta rendes lakatos volt Doma Miklós lakatos mester. De ő nem igen érdemelte meg ezt a bizalmat, mert több ízben, számszerűen hétszer alkulesccsal behatolt a városházán a pénztár helyiségébe és onnan hivatalos pénzt, mintegy 150 koronát vitt el. Bűnyűgyében tegnap volt a főtárgyalás a debreceni kir. törvényszéken. A bíróság Doma Miklóst hét évi fegyházra ítélte. A vádlott az ítélet ellen fölebbezett.

§ **A verekedés vége.** A hagyományos hírű Havas Dávid féle kocsmá az elmúlt év októberének 4. napján nagy szabású verekedésnek volt a színhelye. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy két falu legénye: a sámsóniak és a józsaik összegyűltek az ivóban. Amikor aztán mindkét tábor jól beszédett az italból fölmerült az az ósrégi, virtuosos kérdés, hogy: ki a legény a csárdában? Ehez a bevezetésért pedig egy repülő pohár adta meg, amely szédületes gyorsasággal tette meg az utat egyik asztaltól a másikig. Ennél se kellett több. Csakhamar általános volt a kavardás. A legények egymás hegyin-hátán tolongtak. A kocsmáros hamar rendőrkért futott. Meg is jelent Orosz János, Gerda Lajos, Holcer István, Virág Károly és Balázs Zsigmond rendőr. De ők is részt kaptak az ütlegektől, különösen Holcer, aki még mai nap is sínyli. Végre sikerült a dulakodókat a rendőröknek megfékezniük. A negyvenötven főre menő seregből letartóztatták Mile András, Abai János, Kanyócki J, Máté B, Szegő I. Szegő S. Erde I. és Harargi J. legényeket. ügyészség súlyos testisértés és hatóság elleni erőszak miatt indította meg ellenük az eljárást. A kocsmáros pedig az összetört holmikért pörölte be őket.

Ennek a nagyszabású verekedésnek volt a végjelenete a debreceni kir. törvényszék előtt. A tárgyalás elnöke volt-

Oláh Miklós dr. Szavazónirák Tatay Ferenc és Balogh Zsigmond, Mile András vádlottat Kardos Samu dr. képviselőjében Stark Márton dr. ügyvédjelölt védte. Egész sereg tanu volt beidézve kik különösen Mile és Abai ellen vallottak terhelőleg. A tárgyilagossá vád és az ügyesen fölépített dédöbészéd után a bíróság visszavonult és meghozta ítéletét. Mile András 7 hóni börtönre, háromévi hivatal vesztésre. Abai Jánost 8 napi fogházra büntették. A többi vádlottat fölmentették. Az ítélet ellen az ügyész felbuzgat. Mile András és véltője szintén. Abai János ellenben megnyugodott.

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.
Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. jul 30-án

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egész egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrithatók el az által. Annél sikeresebbnak bizonyult a „Kalodont” mely az antiszeptikus hatással fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitünően egyesíti.

Mosó férfiruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i
magyar gyártmány, ●
I öltönyre való

● ● 3.50—5 forintig,
DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Szakszerű munka mégis a legolcsóbb. Villammű berendezések kizárólag

FÖLDVÁRI L.

debreceni első electro-mechanikus készítő a legtartósabban.

Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Új berendezéseknél másfél évi javításoknál fél évi díjtalan

Telefon rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos háziessengők felszerelése és villamos zseblámpák raktára. villamos háziessengők és telefonok jókarbantartását évi három koronától feljebb vállalom.

Angelotti mulató a „Bikában“

Uj műsor! Ma Uj műsor!
és mindennap nagy művész előadás első rangu erőkből, szigoru családi műsor.

A bámulatos piston király

EGERTO

A legelső magyar gentleman fáklya jongleur.

! Thuacrk!

!! Uj bohózzatt !! Aron mint Báró .

Satanella nővérek, táneművésznők

a „Budapesti népszínházból.

The Gator zenebohócok az éneklő kutyával és a saját találmányu bambusz orgonával.

Elemér

a legiobb magyar nőimitátor, azonkívül nagy
Cake Walke verseny és az egész személyzet közreműködése.

Szives látogatásáért esd

Angelotti Vilmos

Igazgató.

Sarkadi új mőkái

„MAYER“ gépgyár

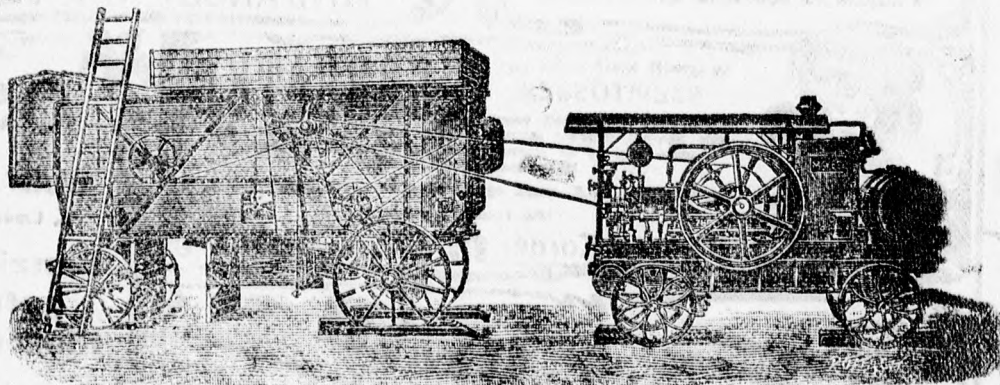
vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipót-körut 15.

Készít: mindennemű

Gazdasági gépeket, kettős szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 1-50. lóerőig

Benzin-motoros eséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva

Malomépítész: Új hengerek, minden e szaknába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. kir. víznyomásu hozsajók.
Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Tenke

Biharmegye.
Legelősebb és leghatásosabb vasas fürdők egyike, a róli betegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására Prospektust készséggel küld a fürdő-igazgatóság.

Legrégibb és legnagyobb bútorkaktár DEBRECENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izéles és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,

főpiac, a főtőzsdével szemben kaphatók, hol ugy a legerényebb mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és diszítések kifogástalanul eszközöltetnek.

Aki olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar forduljon

BORSODY I. S. építészhez

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21. szám.

Templomok, városi lakoházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betoniroásokot vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfarago és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít terveket költségvetést stb.

Szabadalmazott.

0 0 **Diadal.**

Hűtőházak hűtőgéppel vagy amerikai rendszerű jégűtéssel.

Légglyártógépek kisebb arányokban a szénsav rendszer alapján.

Légszekrények bármely célra és bármely méretben.

Szivogartógépek szifonok és az összes e szakmába vágó cikkek.

Staniol-kupakok, pincefelszerelési cikkek, elsőrendű minőségben és igen megbízható kivitelben kaphatók:

dr. Wágner és társai

fémárnyarában Budapesten, Tinody-utca 3.

Árjegyzékek, költségvetések, tervrajzok ingyen és bérmentve. — Előnyös fizetési feltételek. — Olcsó árak.

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú német nérvíz gyógyfürdő, páradán gőzfürdővel, legmodernebb szaunákkal, pompás ásványvíz-ágyakkal, kő- és kádifürdővel.
300 helyes lakószobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

LEOPOLD GYULA
KÖZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a KRIEGER-féle
REPARATOR
1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
KIVÁLÓ SZERENŐSEI
• ELŐZÉKENYSÉGI •
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
110,000 corajegy, 55,000 nyér. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.
300 korvától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönökkel, melyek után
Kisbirtokosok: 2% törlesztés
20 évre a 100 korv. el 1.50%
30 : : : 1.50%
40 : : : 1.50%
50 : : : 1.50%
60 : : : 1.50%
70 : : : 1.50%
80 : : : 1.50%
90 : : : 1.50%
Készenléti járuléka a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA
Tulajdonos: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.
150 szoba 2-20 k-fti helyek tisztogatással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és dohányzó a házban. Villamos vasúti megállóhely az út mellett pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
LEGTÖKÉLETESÉBB FEJLEMUHATATLAN
IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRSAI
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a CZERNY-féle
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékek kedvesek számára
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglátó elsőrangú étterem
Budapest, VI. Andrásy-út 39.
Első magyar könyv, valódi kerti kert és a világért „PACHORERÁJ” egyedül kimerés.

An egyedül létező valódi magyar
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi magyar szepítőszer minden szepítési, májfolttól, pattanástól, mészszertől, és az arcznak szepítést, tisztaságot kölcsönöz. Hőgátló és szélvédő hatású.
Egy üveg ára 2.- k., hozzá egyorta-csappan 1.- k., palat 2.- k.
Postai átvételre is kapható.
Főszékhely: **Balassa Kornél** győgyesertára: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS
A legújabb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, tüdő- és bőrbaj, szélhűdés, emezavar stb. ellen.
Megalapítója és egyedül képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 2. SZ. 1. EM.

Versenyben
kiváló olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia
női ruhák-kalozs-kiegészítők árakban
LEON és OLAI
Budapest, IV. Köcsuth Lajos-utca 4.
Minden az ország minden részébe
ingyen és bérmentve
küldenek!

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok
Szivogáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Kiszárvá berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.
BÉCS Drednerstrasse 70-80.
Benzin- és petrolin-lokomobílok

ÉRINT- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV. Körcsuth Városház (Károly-körút)